Kirurgi for studenter og turnusleger

Harold Ellis, Sir Roy Calne,
Christopher Watson

General surgery

Lecture notes. 12. utg. 418 s, tab, ill.
Chichester: Wiley-Blackwell, 2011.
Pris GBP 25
ISBN 978-1-4443-3440-1

Denne boken er en del av en serie som dekker hovedområdene innenfor de ulike spesialitetene, både teoretisk og klinisk. Den passer for studenter, men også for turnusleger eller ferske assistentleger som trenger en rask oppfriskning.

Utformingen er tiltalende, formatet hendig og omslaget lekkert. Boken er god å holde i, men for stor til å ha i frakkelommen.

Oppbyggingen er logisk. Den første delen omhandler generelle forhold og vurderinger rundt den kirurgiske pasienten. Videre omtaler forfatterne enkel pre- og postoperativ fysiologi. De tar så for seg postoperative komplikasjoner, både med tanke på diagnostisering og håndtering, før de fortsetter med organkapitler.

Hvert kapittel starter med et definert læringsmål. Man jobber seg så gjennom, på tradisjonelt vis, med klinisk presentasjon, differensialdiagnoser, utredning og behandling. Boken har enkle, skjematisk tegninger som illustrerer noen av hovedpunktene.

Dette er en bok jeg i aller høyeste grad mener kan være nyttig for studenter og turnusleger. Den er generell og oversiktlig, men samtidig detaljert nok til å dekke det meste innenfor generell kirurgi på dette nivået.

Imidlertid er boken ikke en fullverdig lærebok og bør kombineres med større oppslagsverk for å utfylle enkelte områder. Forfatterne tar heller ikke opp operasjonsteknikk eller -metode, men med tanke på en rask oversikt og oppfriskning før eksamen – eller kanskje til og med på de første vaktene – er den flott.

Tone Aarholt Hegna

Kirurgisk avdeling
Akershus universitetssykehus

Høyt fettinntak? Ja takk!

Jeff S. Volek, Stephen D. Phinney

The art and science of low carbohydrate living

302 s, ill. Miami, FL: Beyond Obesity LLC,
2011. Pris USD 30
ISBN 978-0-9834907-0-8

Det mest påfallende med Tidsskriftets dekning av bøker om kosthold og helse har de siste årene vært bøker som ikke er omtalt. Ett eksempel er vitenskapsjournalist Gary Taubes' sentrale gjennomgang av forskningen (1) og hans populariserte oppfølger (2).

Dette bidrar til at Tidsskriftets lesere holdes uvitende om sentrale aspekter av forskningen på og debatten rundt kosthold og helse generelt og karbohydratreduert kosthold (lavkarbokosthold) spesielt. I en tid da stadig større deler av befolkningen forsøker et lavkarbokosthold, ukebladene kappes om å skrive om dette emnet, og Sofie Hexeberg's utmerkede samling av pasientkasuistikker (3) lå på bestselgertoppen store deler av 2010 og 2011, er dette uheldig.

Nå har to av de mest erfarne forskerne på lavkarbokosthold skrevet boken norske leger bør ha ventet på. På lettfattelig vis presenteres det mest sentrale man kan tenkes å lure på eller ha av innvendinger mot lavkarbokosthold. Jeff S. Volek har i 15 år studert effekten av kosthold og trening på helse og utøvelse, mens legen Stephen D. Phinney i 35 år har arbeidet med kosthold, trening, fettsyrer og inflammasjon.

Målgruppen er primært fagfolk som arbeider i helsevesenet, men et vidt spekter av akademikere med annen bakgrunn og interesserte lekfolk vil ha stort utbytte av å lese boken.

Forfatterne mener at mange av de viktigste problemstillingene omkring lavkarbokosthold er avklart gjennom den forskningen som foreligger i dag, og de har skrevet boken fordi de er overbevist om at et veltilpasset lavkarbokosthold medfører bedre helse og velvære for folk som sliter med effektene av et høyt karbohydratinntak.

Boken inneholder 21 kapitler fordelt på fem bolker. I første bolke gir forfatterne en oversikt over lavkarbokosthold og ketogene dietter. Andre del omfatter fire oversiktskapitler om historikk og de store linjene i hva forskningen viser. Tredje (kapittel 6–12) og fjerde bolke (kapittel 13–18) handler om henholdsvis fysiologi og klinisk bruk. Den siste delen består av tre gjestekapitler om ketogene dietter ved epilepsi og nevrologiske lidelser. Litteraturlisten har bare 140 referanser fordi forfatterne har forsøkt å holde antallet på et minimum.

Volek og Phinney er klar over at de er ensidige til fordel for et lavkarbokosthold, men de mener at noen bør ta til orde for et alternativt syn og belyse den omfattende vitenskapen som underbygger dette.

Etter mitt skjønn er dette på høy tid av hensyn til folkehelsen og mulighetene for årsaksrettet behandling av overvekt og en rekke kroniske lidelser. Jeg håper at denne boken vil bli lest og diskutert av mange sammen med andre sentrale bøker som er oversatt i Tidsskriftets bokspalte!

Iver Mysterud

Biologisk institutt
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Taubes G. Good calories, bad calories: fats, carbs, and the controversial science of diet and health. New York, NY: Anchor Books, 2008.
2. Taubes G. Why we get fat and what to do about it. New York, NY: Alfred A. Knopf, 2011.
3. Hexeberg S. Frisk med lavkarbo: nytt liv med riktig mat. Oslo: Cappelen Damm, 2010.